

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*, s. 393.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g01-shoot-d1e112718/facsimile.pdf> (tilgået 01. juni 2024)

Anvendt udgave: *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

bytning, eller rettere, Bytning af Billaar et tilstaaet eller ikke ved Forhæringen, og i saadan Bytning tilstaaet, er det det Samme som om Stilling var tilstaaet.

Justitsministeren: Det er dog ikke gaafte det Samme, forøvrigt vil jeg erklære, at man gjennem Nummereringen af de forskjellige Tilfælde at undersøge sig for enhver Tjeneste, forsaavidt de, der have de allerførste Numere, siden vilde blive indfaldte til Forhæringen; men det er dog en anden Sag at frigjøre sig for Tjenesten ved Stilling end ved Nummerbytning. Det vilde i Almindelighed være meget lettere, at frigjøre sig for hele Tjenesten gjennem Stilling end gjennem Nummerbytning, da Anslaget af de Numere, som paa Grund af deres høiere Nummer kunne indtræde i Forhæringen fremfor de Andre, der have lavere Numere, let vil blive meget ringere end Anslaget af dem, der kunne lade sig stille til Tjeneste i Almindelighed.

Svar: Stalder der ikke være en Misforståelse angaaende dette Spørgsmaal. Man kan nemlig ikke ved Stilling gaae ud af Forhæringen; men det maa dog ved denne antages, at en Mand kan gaae i en Andens Sted og altsaa ogsaa forrette dennes Tjeneste ved Forhæringen.

Lüttichau: Ja! det var netop det, som jeg ønskede at vide, da jeg har hørt det udtale her i Forhæringen, at Nummereringen var tilstaaet i Forhæringen, som er omtrent det Samme som at indbringe Stillingens Tilbedelighed ogsaa ved Forhæringen. Naar den, som i flere Aar har hørt sig til Forhæringen og derfor ikke kan vente at blive indfaldt, paatager sig Tjeneste i det andet, som vilde er indfaldt i Forhæringen og Stalder indfaldt til Tjeneste, saa kan denne Stalder paa denne Maade frigjøre sig for Tjenesten i Krigen; men dette, mener jeg, burde ikke kunne ske. Jeg maa imidlertid tilføje, at jeg endnu ikke har hørt noget bestemt udtalt, om dette Spørgsmaal.

Bregenhøj: Maa det turde være mig tilladt at forespørg om en anden Bemærkning? Det fremgår af hvad jeg for har ytret, at jeg antog, at Nummereringen ved Forhæringen i Decebermåned med § 27 indeholdte analogi maatte kunne anvendes, og at dette vilde kunne medføre det Resultat, at der saadant en Udsettelse af Tjenesteligheden ved Forhæringen Sted, men ikke nogen fuldstændig Frigørelse. Der vil jo, naar der skal indfalde Nogen af Forhæringen, holdes en særskilt Sæson; altsaa vil den Nummerbytning, som der kommer til at foregaa, vel ikke være den samme Nummerbytning, som omtales i § 27 og der nærmest forudsattes kun at kunne finde Sted mellem det 22-aarige Mandstaa, hvoraf de lavere Numere skulle indtræde i Tjenesten, men det vil i alt Fald være en analogisk Anvendelse af § 27, som det vel kan være Spørgsmaal, om kan gjælde ogsaa ved Forhæringen, men hvilket jeg dog antager, saaledes som Udloset i sin Hensigt er affattet, at ville kunne finde Sted. Naar der altsaa bliver Spørgsmaal om at indfalde Nogen af Forhæringen, og den, som saaledes skal træde ind i Tjenesten, kan formaae en Anden af Forhæringen til at paatage sig denne Tjeneste, saa maa det efter Udloset kunne tilføjes; men bliver Samt ved at træde saa tiltrængt Mandstaa af Forhæringen, at der Ingen bliver tilbage til at lade sig lade for en Anden, saa kan naturligvis Ingen blive fri.

Svar: Ifølge § 16, naar den anvendes, vil det, selv naar hele Forhæringen er indfaldt, være muligt at stille for sig.

Lüttichau: Naar Armeen ikke er i stand til at modtage alle Børnpligtige, saa følger deraf Nødvendigheden af Vedtræknung. Ved denne er man imidlertid ikke i Almindelighed tilfreds, og jeg foreskuer nok, at den, som træffer et uheldigt Ved, er uilfreds over, ikke at have truffet et heldigere; men jeg kan ikke forlære mig, hvorledes man kan ville foreslå denne Indtænkning, saalænge man ikke kan foreskue en anden og bedre. Naar altsaa Vedtræknung skal finde Sted, saaledes at den, som træffer det høiere Numer, ikke indfalder til den staaende Hær, medens den, der har faaet et lavere Numer, indfalder, og begge ved Sæsonen ere erklærede for tjenstpligtige, og beretter enste at hente med hinanden, vilde det være ubilligt, ikke at indbringe Bytningen; men naar man indbringer Bytning af Billaar, saa kom-

mer man derved meget hurtigt til Stillingen. Hvad nu denne angaaer, da maa jeg tilføje, at de Stalder, som de øverste Medlemmer af Minoriteten i Udloset have anført mod Stillingen, ere for mig meget mere tilslænde, end de, der ere anførte til Fordel for Stillingen. Men paa den anden Side vilde det være, som at sige, umuligt at angte Stillingens Tilbedelighed. Det er vel ingen Uretfærdighed at forlange, at Udloset, som træffer et tilfældende Numer, skal tjene og ikke have Tilbedel til at stille for sig, og det er ogsaa gaafte vist, at det maatte være for Armeen langt bedre, om Udloset, der traf Numer til at gaae ind i Armeen, ogsaa udførte den ham herved paatragte Tjeneste. Man vilde paa den Maade faae en Tilgang til Armeen af vel indtrædende Mand, som kunde være til Gavn for samme, forsaavidt som man kunde være sig i Tiden af dem at faae Befalingsmand, ligesom den hele Tæne og det hele Samfund i Armeen derved vilde blive forberedt; men en saadan Nødsjætte af at Stilling vilde være saa yderlig streng, at om den ogsaa nu kunde gjenoprettes, vilde den i Tiden ikke kunne overholdes. Naar det er samme Klager, de samme Klager ere anførte næsten i alle Lande i Europa, har man dog ikke kunnet affæste denne Indtænkning, men Stilling finder Sted overalt. Jeg maa imidlertid være af samme Formening, som et Medlem af Minoriteten ytrede i Saar, nemlig at denne Stilling vil medføre, at der snart etableres sig formelige Contolter, der besørge Stillingen, og hvor de Personer, der ønske saadant Beskæftigelse, kunne henvende sig; man vil muligvis ogsaa faae at se, at Enkelte vilde rejse om med deres Børn, som det er bleven talte, paa Sæsonerne. En saadan Indtænkning finder jeg at ville være til stor Gavn, og at noget Saadant vilde ske, er høist sandsynligt, ligesom man allerede her i Øren, under Krigen, har set Grupper herpaa, idet man daglig kan lase i Aviserne, at man opfordrer faaet dem, der have Børn til at stille sig, som dem, der ville lade sig stille for sig, til at rejse sig. Det er naturligt, at Armeen derved bliver ulikert ender Personer, som den heldt maatte ønske sig fri for. Den Maade, hvorpaa dette hensigtsmæssigt kunde ske, var, at det hele Stillingssagen blev sat under en tilstrækkelig offentlig Control. I det Saadanne i 1826 foretog Udloset var der fra Regeringens Side gjort et Forslag i den Retning, nemlig at Stillingen skulle besørge af en bestemt antallet Auxilier. Naar man vil indbringe Stillingen paa denne Maade, tror jeg altsaa at turde antage, at Stillingen ikke vil blive til Gavn for Armeen, og at dette vil blive den Hensigt og bedste Maade at faae Stillingssagen paa. Vil man derimod overlade det til Private, saa vil, som sagt, saadanne Contolter, som de nu omtalte, snart komme i fuld Gang heri Landet, og man vil da opleve det Samme her som andrejæde, nemlig, at naar Krig kommer paa, erklære disse Selskaber sig for fuldt og fuldsende, og de, som gjennem dem tidligere have søgt at faae sig frie, maae alligevel gjere Tjeneste uden at faae noget af det Betalte tilbage; dette er Noget, som er slet paa flere Steder, og jeg tror virkelig, at man her have sin særdeles Lymersksomhed henvende herpaa, for at ikke noget lignende her skal komme i Gang. Naar derimod Stillingen ved Sæsonen bliver affæstet, hvilket jeg meget fulde ønske, — det er ikke af nogen Nytte til Sæsonen eller de Gæstgænder, som derved ere ansatte, thi jeg maa erklære, at jeg tror, at Sæsonerne og de til Samme henhørende Forretninger, blive besørge paa en Maade, som fortjener Anerkjendelse; — og derimod Stillingssagen overbraget til en særegen Minoritet, tror jeg, at Sagen vil være ordnet saaledes, at man fra begge Sider kan være tilfreds. Den Maade det gaaer til paa ved Sæsonen er nemlig: at Bedkommende presenterer sig der med deres Attester, og at deres physiske Tilstand underjages, medens det derimod er umuligt at gjere sig bekendt med deres tidligere Wandel, i hvilken Hensende man alene holder sig til Attesterne, men disse indeholde ikke stort andet, end at Bedkommende ikke tilførs ere bleve straffede, og dette er dog ingen Garanti for, hvorledes de i det Hele have tilbragt deres Liv, medens det dog er af en stor Betydning for Armeen, at intet Nødsjætte af en slet moralsk Wandel, eller som har forjægt sig saameget i Livet, at baade hans moralske og physiske Kraft i en altsaa høj Grad er forringet, kommer ind i den. Jeg mener saaledes, at naar Stillingen ved Sæsonen opgjæte og derimod denne Forretning blev besørge af en bestemt indsat